

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ СО НАСЛОВ „ПРОСТОР И АВАНГАРДЕН ДИЗАЈН”
ОД ПРОФ. Д-Р КАТЕРИНА ДЕСПОТ, ФАКУЛТЕТ ЗА ПРИРОДНИ
И ТЕХНИЧКИ НАУКИ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр. 1702-233/20 од 21.11.2023 година, на 56. седница одржана на Наставно-научниот совет на Факултет за природни и технички науки, одржана на 21.11.2023 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- д-р Васка Сандева, редовен професор, Факултет за природни и технички науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, Република Северна Македонија;
- д-р Петар Намичев, редовен професор, Ликовна академија при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, Република Северна Македонија

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис **„ПРОСТОР И АВАНГАРДЕН ДИЗАЈН” од проф. д-р Катерина Деспот**, наменет за студентите на прв и втор циклус на студии на Факултет за природни и технички науки на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултет за природни и технички науки на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Учебникот „Простор и авангарден дизајн” од проф. д-р Катерина Деспот е јасно конципиран и пишуван според Наставниот план и програма за предметот Простор и авангарден дизајн, кој се изучува како предмет на првиот циклус студии на Факултетот за природни и технички науки, на студиска програма Дизајн на ентериер и мебел при Универзитет „Гоце Делчев” – Штип, во трета година, шести семестар, со неделен фонд на часови 2+2+1, и носи 6 кредити, вкупно 180 кредити.

Ракописот кој им е доставен на рецензентите претставува материјал преку кој студентите ќе можат да ги надополнат своите сознанија од потесната област на дизајнот односно за авангардниот дизајн, но и ќе може да се реализираат барањата на предметната програма и ЕКТС системот.

Податоци за обемот на ракописот: Материјалот што е предмет на обработка во овој учебник е изложен прегледно и концизно, претставен во текст од вкупно 225 страници, во кои се содржани и библиографски единици, периодични списанија. Начинот на кој е поставена истата ќе помогне во доближување и поедноставно претставување на материјалот до студентите.

Трудот е пишуван во А4 формат со нормален проред, употребен е фонт Arial, големина на буквите 11. Обемот на трудот и неговата содржина ги задоволува критериумите според бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев” – Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Учебник со ист или сличен наслов што обработува иста содржина на Универзитетот „Гоце Делчев“, како и на останатите државни и приватни универзитети во Македонија, досега не е објавена и како целина и начин на обработка на материјата, ракописот е оригинално дело.

Краток опис на содржината: Учебникот содржи 225 страници групирани во 10 (десет) глави и тоа:

Во глава (1) еден се разгледува творечкиот процес и што се подразбира под авангарден дизајн разгледуван од различни аспекти. Во материјалот се следи развојот на дизајнот, како и улогата и значењето на авангардниот дизајн.

Во глава (2) два се објаснети движењата на авангардниот дизајн со целосни примери.

Во глава (3) три е разгледан просторот од сите аспекти односно видови на простор, просторот како елемент во дизајнот и историскиот развој на современиот простор преку сите современи текови до денес.

Во глава (4) четири е прикажана атрактивноста на авангардните концепти во просторот преку минимализмот и просторната елеганција, потоа уметноста во корелација со дизајнот и просторот.

Во глава (5) пет се образложени формата и содржината на просторот и нивната трансформација. Што означува трансформација на форма и трансформација на простор преку авангарден пристап. Разгледани се и различните теории за значењето на трансформацијата.

Во глава (6) шест е процесот на дизајнот преку дигитален дизајн и авангарда, виртуелната реалност и зголемувањето на просторите.

Во глава (7) седум се разработени естетиката и формата на авангардниот мебел и сите фактори кои влијаат на естетиката.

Додека во глава (8) осум се образложени предизвиците и критиките за балансирање на иновациите и функционалноста, потоа критиките за авангардниот дизајн и која е дилемата за комерцијализација.

Во глава (9) девет е разгледана иднината на просторот и авангардниот дизајн, еволуција на трендовите, одржливоста на еко авангардата и иновативноста во дизајнот на просторот.

Во глава (10) десет се разгледани современите авангардни простори односно висока линија – градска трансформација, потоа природата затворена во геометрија и кој е културниот мост на иднината.

Од презентираниот материјал може да се заклучи дека се опфатени релевантните аспекти на авангардниот дизајн.

Концизното и експлицитното презентирање на проблематиките од оваа област даваат голема можност за користење на овој материјал не само од страна на студентите, туку и пошироко од страна на пошироката читателска публика која се чувствува блиска кон оваа проблематика, како и кон оние кои имаат потреба од соодветни дизајнерски предзнаења од областа на авангардниот дизајн.

Овој ракопис по содржина ги задоволува критериумите според бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на претходно изнесеното, Рецензентската комисија констатира дека ракописот за учебникот „Простор и авангарден дизајн“ од проф. д-р Катерина Деспот, редовен професор на Факултет за природни и технички науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, е напишан според предметната содржина за предметот за којшто е наменет и ќе им биде од особена корист на студентите при совладувањето на наставните содржини.

Предметната проблематика во учебникот е коректно обработена, избрани се соодветни методолошки пристапи базирани на современите достигнувања во полето на дизајнот со нагласено едукативно значење.

Сметаме дека овој учебник ќе им овозможи на студентите да се стекнат со потребните знаења од оваа област, а ќе даде придонес и во научната и стручната јавност и затоа со големо задоволство препорачуваме да биде објавен.

Врз основа на гореизнесеното, Рецензентската комисија со задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за природни и технички науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип да го поддржи издавањето на учебникот „Простор и авангарден дизајн“ од проф. д-р Катерина Деспот, редовен професор на Факултет за природни и технички науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Рецензенти

Д-р Васка Сандева, редовен професор, с.р.

Д-р Петар Намичев, редовен професор, с.р.